

Glimt af den ægyptiske hær, 1940

Indledning

Under et nyligt møde i Chakoten kom jeg i besiddelse af en artikel, der stammer fra Billedbladet, medio 1941. Overskriften er "Ægypten ... En neutral Krigsskueplads" (Kilde 1) og det gav anledning til at se nærmere på baggrunden for denne overskrift. I første omgang var det specielt billedmaterialet, der påkaldte sig min opmærksomhed, bl.a. på grund af mine undersøgelser i forbindelse med Britains 54 mm figurer af sudanesiske soldater i den ægyptiske hær, se Britains figures - Sudanese Infantry.

Ægyptens rolle under Anden Verdenskrig var ganske speciel: På den ene side var ægyptiske landområder genstand for hårde kampe mellem tyske, italienske og allierede enheder, men på den anden side var Ægypten et neutralt land helt frem til februar 1945, hvor Kong Faruk erklærede Tyskland krig.

Der findes givet kilder, der i større dybde beskriver emnet, men jeg har ikke været i stand til at finde sådanne. Det følgende er derfor sammensat af forskellige brudstykker, der naturligt ofte fremtræder som sidebemærkninger i kilder, der beskæftiger sig med den tidlige del af krigen i Nordafrika. Bl.a. *Military Ally or Liability - The Egyptian Army 1936-1942* (Kilde 2) anbefales.

Den ægyptiske hær i 1930'erne

Ægyptisk infanteri, ca. 1939 [1](#).

I midten af 1930'erne omfattede den ægyptiske hær:

- 11 infanteribataljoner
- 2 kavalerieskadroner
- 4 artilleribatterier
- 1 fæstningsartilleribatteri
- 1 panservognsescadron
- 1 ingeniørkompagni

Hæren var organiseret i 3 brigader og talte i fredstid ca. 13.000 mand.

Hertil kom en gardeenhed, der talte ca. 1.200 mand, omfattende kavaleri, infanteri og motorcyklister, hvis opgave det var at fungere som livvagt for kongen og bevogte de kongelige paladser.

Tjenestetiden i hæren var 5 år, og alle mandlige borgere mellem 19 og 27 var i princippet værnepligtige. Det var dog muligt at udøve værnepligten gennem stedfortrædere og denne mulighed blev anvendt i stor udstrækning. Tjeneste i hæren gav ikke høj status i befolkningen, hvorved hæren kom til at bestå af den fattigste del af befolkningen.

Forholdet til den engelske tilstedeværelse i Ægypten, hvis primære formål var at sikre Suezkanalen, var til tider temmelig anstrengt, og såvel blandt officerskorpset som de højere lag i samfundet, så man med større sympati på de italienske naboer i Libyen og fra 1936 i Etiopien. Ægypten havde været et engelsk protektorat fra tiden omkring Første Verdenskrig, men i 1922 landede en vis form for selvstændighed, idet England dog forbeholdt sig ret til at skride ind, hvis engelske interesser blev truet.

Trods den fremherskende mangel på sympati for England, undertegnede Ægypten dog en 20-års venskabsaftale den 14. november 1936. Aftalen indebar, at forsvaret af ægyptiske landområder, bortset fra Suezkanalen, blev overdraget til den ægyptiske hær, hvis opbygning, efter engelsk mønster, blev lagt i hænderne på en engelsk militærmission, under ledelse af generalmajor J. Marshall Cornwall, der ankom til Ægypten i januar 1937. Indtil undertegnelsen af venskabsaftalen havde en engelsk general fungeret som generalinspektør for den ægyptiske hær.

Trods sympatien for Italien, udgjorde den militære tilstedeværelse i Libyen og Etiopien dog en trussel mod Ægypten og en gradvis modernisering af hæren og flyvevåbnet (se Efterskrift) blev iværksat.

Moderniseringen

Engelsk 4,5 tommers haubits med ægyptisk besætning [2](#)).
Det middeltunge batteri er måske det her viste haubitsbatteri.

Blandt de tiltag, der blev iværksat, var en modernisering af artilleriet. Feltartilleriet bestod i 1939 af:

- 3,7-tommers haubitsbatteri (transporteret på lastvogne)
- 25-pdr batteri
- middeltungt batteri
- panserværnsafdeling (trukne og motorbårne pjecer).

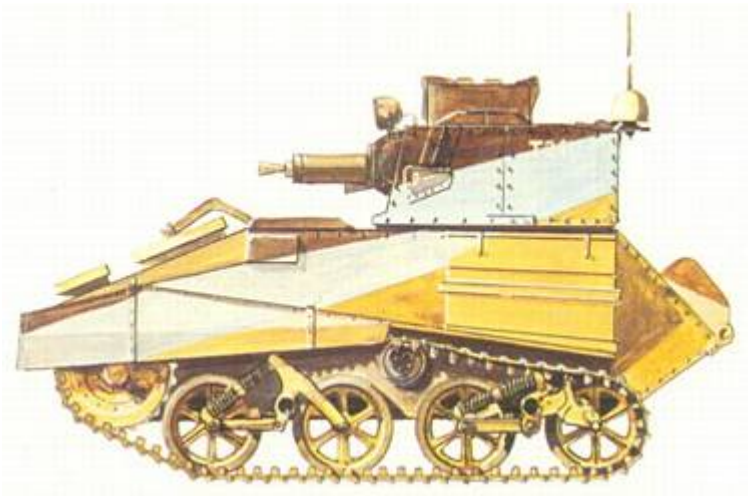
18-pdr feltkanon, forsøgsudgave, Woods lavet, i tjeneste i den ægyptiske hær [3](#).

I 1930'erne gennemførtes en større forsøgsrække med den engelske 18-pdr feltkanon, som førte frem til den fra Anden Verdenskrig så kendte 25-pdr kanon/haubits.

Et trin i denne udvikling var den her viste lavet designet af en kaptajn ved navn Woods.

Formålet med lavetten skulle være, at kanonbesætningen hurtigt kan dreje pjecen, altså en forløber for den cirkulære brisk, som blev en del af 25-pdr pjecen. Et antal af disse forsøgs pjecer fandt vej til den ægyptiske hær, men bortset fra billedet, forlyder der intet om pjecernes nærmere historie.

Grænsekontrol

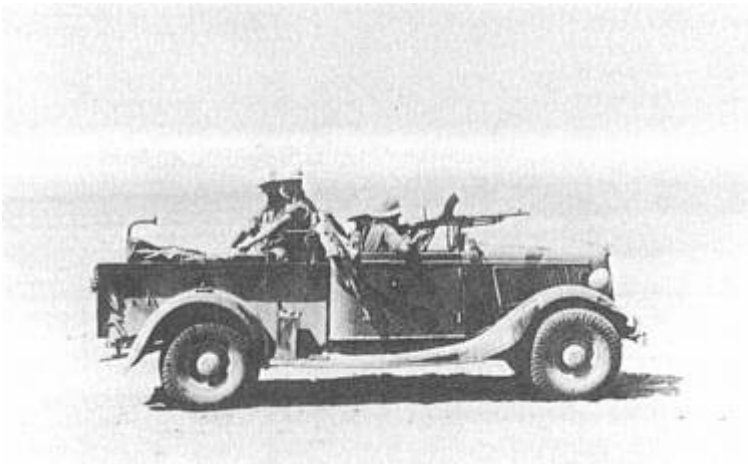

Let kampvogn af typen Light Mk. VI A [4](#)).

I slutningen af 1930 oprettes en motoriseret enhed, der senere omtales som *Egyptian Mobile Force*. Styrken består af fem motoriserede eskadroner, udrustet med Ford lastvogne.

Størstedelen af soldaterne omtales som sudanese, og det ser herved ud til, at tidligere tiders rekruttering af sudanesiske soldater er bibeholdt i den ægyptiske hær.

I 1938 eller 1939 oprettes en let kampvognseskadron, udrustet med seks kampvogne af typen *Light Mk. VI*.

8th Hussars fighting car, Ægypten, 1936 [5](#)).

Jeg er ikke i besiddelse af billeder fra den ægyptiske motoriserede enhed, men køretøjerne kan meget vel have været som de, der i 1936 blev anvendt af *8th Royal Irish Hussars*, mens regimentet var garnisoneret i Ægypten.

Vognene beskrives som Ford V8 pick-up cars, udstyret med særligt brede dæk til kørsel i sand. Vognene var udrustet med et let maskingevær af typen Vickers-Berthier.

"C" Eskadron, 8th Royal Irish Hussars, Ægypten, 1936

Regimentet deltog i troppeforsøg med dette maskingevær, der senere blev valgt fra til fordel for den lette Bren Gun. Vickers-Berthier maskingeværet blev dog indført i den indiske hær.

De to lette maskingeværer ligner hinanden meget, og det kan være svært at skelne typerne.

De motoriserede enheder anvendte bl.a. langs grænserne, hvor de arbejdede sammen med kamelberedne enheder, og man søgte bl.a. at hindre indsmugling af narkotika.

Ørkenpatrulje.

Fra Kilde 1.

Den oprindelige billedtekst lyder: *"Ørkenpatrulje bemandet med verdens mest maleriske soldater, det ægyptiske kamelkavaleri, tjener til bevogtning af grænsen mod Libyen. Patruljer af denne type færdes til stadighed i de øde distrikter mellem grænsestationer, som står i radiotelefonisk kontakt med hærens hovedkvarter."*

Mine kilder omtaler ikke Kamelkorpset blandt enhederne i den ægyptiske hær, men selvom korpset beskrives som ægyptisk kan der meget være tale om det kamelkorps, der indgik i Sudan Defence Force [6](#).

"Kamelerne trænes til soldatertjeneste, og soldaterne til kameltjeneste, i begge tilfælde gælder det navnlig udholdenhed.

Forbenene er bundet, når kamelen ligger i lejren."

Fra Kilde 1.

Sammenhængen er ikke 100 % sikker, men det er muligt at kamelkorpset blev en del af tropperne i Sudan, da denne styrke blev udskilt af den ægyptiske hær i 1925.

Jeg er stødt på en beretning i The Coleraine Battery (6 LAA Battery Old Comrades Association), hvori der i afsnittet Egypt omtales et møde mellem *The Sudan Camel Corps* og *6th Light Anti-Aircraft Battery* ved Suezkanalen i 1940. Beretningen indeholder også et par billeder af det sudanesiske kamelkorps.

"Sudan-neger tilknyttet grænsepatruljen som ørkenkyndig vejviser.

Situationer kan forekomme, hvor de andres liv og velfærd afhænger af ham.

Se rigtigt på ham. Måske ville ikke enhver føle sig fuldstændig betrygget ved at vide sin skæbne i hans varetægt."

Fra Kilde 1.

Af særlig interesse, snarere end journalistens bedømmelse af soldaten, er den gode gengivelse af den strikkede uniformsbluse, der ofte blev anvendt af især afrikanske enheder.

Patronbæltet har trukket blusen skæv, så skulderbeskyttelsen på soldatens venstre skulder nærmest får karakter af et skuldermærke, men ser man på soldatens højre skulder, får man et indtryk af, hvorledes blusen skal sidde.

Krigen kommer til Ægypten

Den 10. juni 1940 erklærer Italien krig mod England, men ikke Ægypten, der beholder sin neutrale status til februar 1945, hvor man erklærer krig mod Tyskland.

I de engelske planer for forsvaret af Ægypten indgik enheder af den ægyptiske hær, der bl.a. bevogtede grænseområderne. Enhederne skulle fungere under engelsk kommando, da man ikke havde tillid til de ægyptiske officerers evne til at føre større enheder. Udskiftningen blandt de højerestående ægyptiske officerer var stor, og i tiden 1939 til 1942 var der fem forskellige generalstabschefer.

På et område var man dog afhængig af ægyptiske enheder, nemlig i luftforsvaret af Suezkanalen og Nildeltaet. Her bemandede ægyptiske luftværnsartillerister ca. halvdelen af luftværnskanonerne og lyskastere, ligesom et ægyptisk kystbatteri sikrede havnen i Alexandria (4 stk. 6-tommers og 4 stk. 4-tommers kystforsvarspjecer) samt Port Sudan.

De ægyptiske luftværnsbatterier rådede over 38 stk. 3-tommers luftkanoner, 4 stk. 3,7-tommers luftværnskanoner samt 4 stk. 40 mm Bofors luftværnskanoner [7](#)). Det var på tale at lade ægypterne overtage en større del af ansvaret, men dette synspunkt vandt ikke genklang hos Royal Navy.

Tabel 1: Ægyptiske luftværnsenheder, 1940 (Fra Kilde 2)

Placering	Enhed	Bevæbning
Alexandria	1. Luftværnsregiment	2 batterier (3-tommers kanoner)
	2. Lyskasterregiment	24 lyskastere
Cairo	2. Luftværnsregiment	1 batteri (3,7-tommers kanoner) og 2 batterier (3-tommers kanoner)
	Ukendt enhed	16 lyskastere
Suez	Ukendt enhed	2 40 mm kanoner og 1 stk. 3,7-tommer kanon samt 6 lyskastere

Ægyptiske luftværnsartillerister fra 1. Luftværnsregiment [8](#)).

Ikke alle de nævnte pjecer fremgår af oversigten, men ukendt antal var placeret langs forbindelseslinjerne i Ægypten.

De menige luftværnsartillerister ser betydeligt mere "workmanlike" ud end officererne.

Kanonerne i baggrunden er mobile 3-tommers luftværnskanoner.

Det fremgår ikke af de rådige kilder, om alle pjecer har været mobile, eller om nogle har været den stationære udgave.

Da italienske tropper indledte deres angreb mod engelske enheder på ægyptisk territorium 13. september 1940 blev de ægyptiske enheder hurtigt trukket væk fra grænseområderne. Bortset fra luftværnsenheder, som med held forsvarede deres objekter, kom ægyptiske enheder som sådan ikke i kamp under krigen.

"Kaptajn Abd-el-Daim, i færd med at skrive dagens rapport i sit telt, er en smuk repræsentant for den ægyptiske soldat, en energisk og fanatisk kriger."
Fra Kilde 1.

Andre billeder

Kaptajnens kravespejl kan indikere, at han er stabsofficer.

Mest bemærkelsesværdigt er nok kaptajnens hovedbeklædning, der viser, at tidligere tiders tradition med forskellige former for overtræk over fezen - se Britains figures - Sudanese Infantry - videreførtes.

"Kong Faruk af Ægypten, stående i midten, skjuler sin tyveårige ungdom med imponerende fylde. Han er hærens øverstkommanderende, her fotograferet ved en parade i Cairo."

Fra Kilde 1.

Om Kong Faruk

Kong Faruk I af Ægypten (1920-1965). Kronet 28. april 1936, men på grund af sin alder først reelt konge fra 29. juli 1937 til 23. juli 1952.

Afsat ved et militærkup, ledet af Gamal Abdel Nasser, og siden i eksil i Italien. Gennem hele sit liv var Kong Faruk kendt for sin ekstravagante livsstil, og sin sympati med Italien.

For yderligere oplysninger om den ægyptiske konge, henvises til Faruk (The Royal House of Mehmet Ali) og King Faruk I of Egypt (Wikipedia), fra hvilke kilder ovenstående oplysninger stammer.

Feltgudstjeneste i Ørkenlejren, hvor ingen Moské er til Raadighed, foregaar paa et indviet Stykke Jord, som Soldaterne beknæler barfodede.

"Feltgudstjeneste i ørkenlejren, hvor ingen moske er til rådighed, foregår på et indviet stykke jord, som soldaterne, barfodede, knæler på."

Fra Kilde 1.

Kilder

1. Ægypten ... En neutral Krigsskueplads, artikel i Billedbladet, ca. medio 1941.
2. Military Ally or Liability - The Egyptian Army 1936-1942 af Steve Rothwell (British & Commonwealth ORBATs).
3. The Egyptian Military in World War II (Information Technology Associates).
4. Egypt in World War II (Country study from Library of Congress).
5. British Camel Corps and the Egyptian Army 1884-1885 (Richard Brooks).
6. Egyptian Air Force (Wikipedia).
7. The EAF History (Egyptian Air Force, uofficiel side).
8. Egypts forgotten Lysanders af David Nicolle (ACIC.org).
9. Royal Egyptian Air Force use of the Gloster Gladiator during the Second World War (Håkans Aviation Page).
10. Royal Egyptian Air Force (Aviation Uniforms and Insignia of WWII).
11. Royal Egyptian Air Force (Alex Crawford)
12. Egyptian Air force until the beginning of 1940 (Det ægyptiske flyvevåbens officielle hjemmeside).

Efterskrift - Det ægyptiske flyvevåben

Det ægyptiske flyvevåben blev oprettet ved kongeligt dekret af 2. november 1930 som en del af hæren. Piloterne blev uddannet ved Royal Air Force og flyvemaskiner mv. blev indkøbt i England. De første maskiner var 10 stk. De Havilland Tiger Moth træningsmaskiner, hvoraf de første 5, under stor folkelig opmærksomhed, landede i Cairo den 2. juni 1932, fløjet fra England af tre ægyptiske og to engelske piloter.

Avro 626

Spændvidde	10,37 m
Længde	8,08 m
Højde	2,92 m
Startvægt	1.211 kg
Maksimal hastighed	209 km/t
Praktisk tophøjde	4.511 m

Avro 626.

Fra Avro 626 and Avro Perfect (Jaap Teeuwen).
Så vidt jeg kan tyde nationalitetsmærket, ser det ud til,
at billedet forestiller to af de ægyptiske maskiner.

I 1934 leveredes de første egentlige militære flyvemaskiner fra England - 10 stk. Avro 626 [9](#)).

Hawker Audax.

Fra Sergeant Geoffrey Grierson (No. 211 Squadron RAF).

I 1937 modtog det ægyptiske flyvevåben seks fly af typen Hawker Audax, en variant af jagerbombere Hawker Hart [10](#)). I 1938 modtog man yderligere 18 stk. Hawker Audax.

Det ægyptiske flyvevåben bestod i slutningen af 1930'erne af 15 officerer og 200 mand. På den tekniske side blev man i vid udstrækning serviceret af mekanikere mv. fra Royal Air Force [11](#)).

Nye fly kom til inden krigens begyndelse: I januar 1939 18 stk. Westland Lysander rekognosceringsfly og i marts 1939 18 stk. Gloster Gladiator jagerfly. I 1940 blev der yderligere indkøbt 18 stk. Gloster Gladiators.

Tabel 2: Det ægyptiske Flyvevåben, juni 1940

Eskadrille	Placering	Fly	Opgave
1. Eskadrille	Almaza (Cairo)	18 stk. Westland Lysander	Forbindelsesopgaver
2. Eskadrille	El-Dekheila (Alexandria)	18 stk. Gloster Gladiator	Luftforsvar
3. Eskadrille	Almaza (Cairo)	8 stk. Avro Anson og 6 stk. Avro 626.	Transportopgave
4. Eskadrille	? Almaza (Cairo)	18 stk. Hawker Audax	Jagerbombere
5. Eskadrille	El-Dekheila (Alexandria)	18 stk. Gloster Gladiator	Luftforsvar
Flyveskole	Almaza (ved Cairo)	5 stk. De Havilland Tiger Moth, 18 stk. Hawker Audax og 9 stk. Miles Magister træningsfly	Uddannelse

Westland Lysander fra Det ægyptiske Flyvevåbens 1. Eskadrille, 1939. Fra Kilde 8.

1. Eskadrilles 18 maskiner var fra maj 1939 organiseret i to afdelinger (*flights*), der hver havde 5 aktive maskiner og 4 i reserve.

Artiklen Egypt's forgotten Lysanders (Kilde 8) anbefales som en spændende gennemgang af eskadrillens historie samt flyvevåbnet generelt. Heraf fremgår, at No. 1 Flight opererede sammen med hærens enheder langs grænsen til Libyen; disse fly blev kamufleret.

Kilde 8 omtaler også en ret fantastisk beretning fra 1948, hvor den senere stabschef ved Det ægyptiske Flyvevåben, Air Commodore Muhammad Abd al-Munaim Miqaati, den 9. juli var

involveret i en træfning med en israelsk Avia C210 (en tjekkisk bygget udgave af Messerschmitt Me109).

Den ægyptiske Lysander slap heldigt fra træfningen, mens den israelske pilot, en frivillig amerikaner ved navn Bob Vickman [12](#)), styrtede i havet. En sådan udgang på en ulige kamp burde ikke have været mulig, men brigadegeneral Miqaati, der var en erfaren Lysander pilot, mener, at Bob Vickman må være blevet overrasket over Lysanderens evne til at dykke meget stejlt.

Uniformer og mærker

Brigadegeneral Ali Islam Bey, chef for det ægyptiske flyvevåben (til højre), fotograferet sammen med flyverløjtnant Salih Mahmud Salih (til venstre) og hans observatør. I baggrunden en af de første Westland Lysanders, der blev leveret til Ægypten i januar 1939.

Fra Kilde 8.

I begyndelsen anvendtes hærens uniformer, men i 1937, da det ægyptiske flyvevåbnet blev til et selvstændigt værn, indførtes flyverblå uniformer af stort set samme model som Royal Air Force. Piloterne bar tilsyneladende to flyvervinger - over højre brystlomme RAF vingen og over venstre brystlomme den ægyptiske flyvervinge. (Kilde 10)

Flyverløjtnant Salih Mahmud Salih blev, med tillagt grad af *Squadron Leader* (major), chef for det ægyptiske flyvevåbens 1. Eskadrille. Engelske kilder beskrev eskadrillechefen som *outstanding*, mens flyvevåbnets chef blev betegnet som *pleasant, but totally ineffective*.

Billedet giver desværre ikke mulighed for at få bekræftet oplysningen om de to pilotvinger.

*Principskitse:
Ægyptisk nationalitets-
afmærkning, anvendt
indtil 1952.
Eget design.*

Tegningen er lavet med inspiration i de her viste fotografier af ægyptiske fly samt artiklen [Kingdom & Republic of Egypt 1923-58, Military & Naval Flags & Ensigns](#) (The War Flag), hvorfra illustrationen af det ægyptiske flyvevåbens flag også er hentet.

Efterskrift: Sudan Defence Force

*Sudan Camel Corps, fotograferet ved korpsets kaserne i Khartoum, Sudan, 1930.
Fra Understanding Sudan - A teaching and learning Resource.*

Det sudanesiske kamelkorps findes omtalt i bogen - *The Wind of Morning: An Autobiography* - der er skrevet af oberst Hugh Boustead i 1971.

Obersten gjorde, efter en omskiftelig karriere, tjeneste ved The Sudan Camel Corps fra 1924 til 1929, og var chef for korpset fra 1931 til 1937, hvor han trak sig tilbage fra hæren og blev distriktskommissær i Dafur.

Under Anden Verdenskrig blev han chef for *Frontier Battalion, Sudan Defence Force*, der blev oprettet i 1940. Bataljon bestod af en kadre af håndplukkede officerer og underofficerer fra Sudan Defence Force, mens størstedelen af mandskabet var nye rekrutter. En del af officerskorpset kom fra civiladministrationen og det privatejede bomuldsfirma, Sudan Plantations Syndicate.

*Uidentificerede afrikanske soldater,
måske fra Sudan Defence Force.*

Efter en intensiv uddannelse blev bataljonen, sammen med en bataljon af etiopiske frivillige (2nd Ethiopians) indsat i befrielsen af Etiopien, som en del af den såkaldte Gideon Force, der var under kommando af den excentriske engelske general Orde Charles Wingate [13](#), der måske er bedst kendt som chef for Chindit enhederne i Sydøstasien.

Ovenstående billede af Sudan Camel Corps kan måske også tjene som løsning på en lille gåde.

Billedet til højre stammer fra krigsspilsreglerne *Contemptible Little Armies, Army List Part 2: East Africa & The Middle East, 1914-1918*, HLBS Publishing, 2005.

Jeg har kontaktet udgiverne for at høre, om de kunne identificere soldaterne, der er vist på billedet, men min henvendelse er desværre forblevet ubesvaret.

Der er en hvis lighed med soldaterne fra Sudan Camel Corps, og således måske tale om denne enhed.

Henvisninger

- Oberst Bousteads levnedbeskrivelse, se Boustead Collection.
- Generalmajor Arthur Reginald Chater, se Liddell Hart Centre for Military Archives, King's College London. General Chater var chef for Sudan Camel Corps fra 1927 til 1930.

- Eksemplarer af *The Wind of Morning* til salg, se Abebooks.
- Frontier Battalion, Sudan Defence Force, se bogen *An improvised War - The Abyssinian Campaign of 1940-1941* af Michael Glover, Leo Cooper, London 1987, ISBN 0-85052-241-2. Kan lånes på Det kongelige Garnisonsbibliotek.

Per Finsted

Noter:

- 1) Fra *Taschenbuch der Heere* af Kurt Passow, J.F. Lehman Verlag, München / Berlin, 1939.
- 2) Fra *The Wonder Book of Soldiers* af Harry Golding (red.), Ward, Lock & Co., London, ca. 1940.
- 3) Fra *The Workhorse - The 18-pdr. - Warrior of two World Wars, Part 2* af Terry Gander, Airfix Magazine, september 1980.
- 4) Fra *Focus on Armour Camouflage & Markings: No. 2. British North Africa* af Kenneth Jones., Almark Publications, New Malden 1977, ISBN0-85524-279-2.
- 5) Fra *Palestine Memories* af Tom Louch, British Army Review, nr. 102, december 1992.
- 6) Om Sudan Defence Force, se Britains figures - Sudanese Infantry. Se også Sudan Defence Force (The Melik Society), der indeholder nogle meget spændende billeder af sudanesiske panservognsenheder.
- 7) *History of the Royal Regiment of Artillery - The Years of Defeat 1939-41* af Sir Martin Farndale, Royal Artillery Institution, London 1996, ISBN 1-85753-080-2.
- 8) Fra Operation Compass 1940 - Wavell's Whirlwind Offensive af Jon Latimer, Osprey Campaign Series nr. 73, London 2000, ISBN1-85532-967-0.
- 9) Der blev bygget i alt 198 eksemplarer af Avro 626, og de 191 blev eksporteret. Se Avro 626 Perfect (Wikipedia). Heraf fremgår, at der i alt blev leveret 27 eksemplarer til Det ægyptiske Flyvevåben.
- 10) Se Hawker Hart (Wikipedia).
- 11) Det ægyptiske flyvevåbens officielle hjemmeside oplyser styrketallet pr. 26. april 1937 som: 27 officerer, heraf eller hertil 3 englændere, et antal teknikere, i alt 415 mand.
- 12) Bob Vickman var en af de 3.500 frivillige mænd og kvinder fra hele verden, der deltog i deltog i Den israelske Uafhængighedskrig i 1948. Hjemmesiden Machal - Volunteers in Israel's War of Independence indeholder et fotografi af den amerikanske pilot..
- 13) Se Orde Charles Wingate (1903-1944) (Wikipedia).